

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ Factors Affecting Study's Decision in Library and Information Science at Buriram Rajabhat University

จุฑามาศ พรหมทอง^{1*} พรทิพา ดำเนิน² และศิริวรรณ ยิ่งได้ชม³

อาจารย์ประจำสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์^{1,2,3}

ผู้เขียนประสานงาน (Corresponding Author) : jutamat.pt@bru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประกอบด้วยปัจจัยทั้งหมด 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านสถาบัน ปัจจัยด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ปัจจัยด้านการรับข้อมูล ข่าวสาร และปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 1- 4 ปีการศึกษา 2563 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสถาบัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่สะดวกในการเดินทาง รองลงมา คือ ปัจจัยด้านหลักสูตร ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คณาจารย์มีคุณวุฒิและความรู้และความสามารถตรงตามสาขาวิชา

คำสำคัญ : ปัจจัย เลือกศึกษา ศึกษาต่อ หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

Abstract

This research aimed to study factors of making a decision to studying Bachelor of Arts Program in Library and Information Science at Buriram Rajabhat University comprised of 4 factors: 1) Institution 2) Curriculum 3) Information Sharing and Personal Information. The sample group of this study was the 1st year to 4th year students of studying Bachelor of Arts Program in Library and Information Science. Tools of this research were questionnaires, statistics (Percentage, Mean, and Standard Division).

The result found that: The Overall of factors of making a decision to studying Bachelor of Arts Program in Library and Information Science at Buriram Rajabhat University was at high levels. And when we considered each side found that the institution was at high level, because the location is very convenience for transportation and the next on down was curriculum, because educational background of instructors.

Keywords : Factors, Making a Decision, Studying, Bachelor of Arts Program in Library and Information Science

บทนำ

การพัฒนาประเทศไปสู่ความสมดุลและยั่งยืน ต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน ระบบ โครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็ง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

การศึกษาถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของคนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของคนและช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจระหว่างคนในเมืองและคนในชนบทสอดคล้องกับแผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ.2561 -2580 การพัฒนานักศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการผลิตบัณฑิต เพราะเป็นการสะท้อนถึงคุณภาพของหลักสูตรและปรัชญาในการศึกษาของแต่ละสถาบัน เป็นส่วนสำคัญที่แสดงถึงความสำเร็จในระบบการผลิตบัณฑิต และกำลังคนให้ตรงกับความต้องการออกไปสู่ตลาดแรงงาน และสร้างคุณค่าให้กับสังคม การพัฒนานักศึกษาจึงต้องครอบคลุมทักษะที่จำเป็นทั้งวิชาการ วิชาชีพ ความคิด การแก้ปัญหา รวมทั้งการปลูกฝังหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ จึงให้ความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรของนักศึกษาภายในสถาบัน โดยมุ่งเสริมสร้างความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อผลิตบัณฑิตออกมามีความรู้ ความสามารถเชี่ยวชาญเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ได้ศึกษามาจนสามารถออกมาปฏิบัติงานได้ โดยเฉพาะสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เป็นอีกหนึ่งสาขาวิชาที่ส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาให้มีการเรียนรู้ที่หลากหลายตลอดจนจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและเป็นการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สาขาวิชา**บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์**มีจุดมุ่งหมายผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในการจัดการสารนิเทศด้วยเทคโนโลยีสารนิเทศ การสื่อสารและผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตสำนึกใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่องและนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาท้องถิ่นได้

สาขาวิชา**บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์** ก่อนหน้านี้อีกสาขาวิชาสารนิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ก่อตั้งขึ้นปีการศึกษา 2524 โดยกรมการฝึกหัดครูได้อนุมัติให้วิทยาลัยครูบุรีรัมย์เปิดรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง วิชาเอก**บรรณารักษศาสตร์**เป็นครั้งแรก ต่อมาเป็นหลักสูตร คบ. 2 ปี และ 4 ปี ตามลำดับและพัฒนาหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สาขาวิชา**บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์** เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งสาขาสอนคู่กัน จนกระทั่งปี 2548 ได้พัฒนาแก้ไขเป็นหลักสูตร**สารนิเทศศาสตร์** 4 ปี เพียงหลักสูตรเดียว และต่อมาในปี 2559 ได้มีการแก้ไขปรับปรุงเป็นหลักสูตร**บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์**ส่งผลให้มีจำนวนนักศึกษาลดลงอย่างต่อเนื่องจากสถิติที่มีจำนวนนักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อน้อยลงทุกปี ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตร**บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์** มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผลของการวิจัยนี้จะทำให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตร**ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์** เพื่อนำผลที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผน จัดการศึกษาและปรับปรุงเป็นหลักสูตรใหม่ของการศึกษา 2564 ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อจูงใจให้นักเรียนเลือกเข้ามาศึกษาต่อในหลักสูตร**บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์** มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

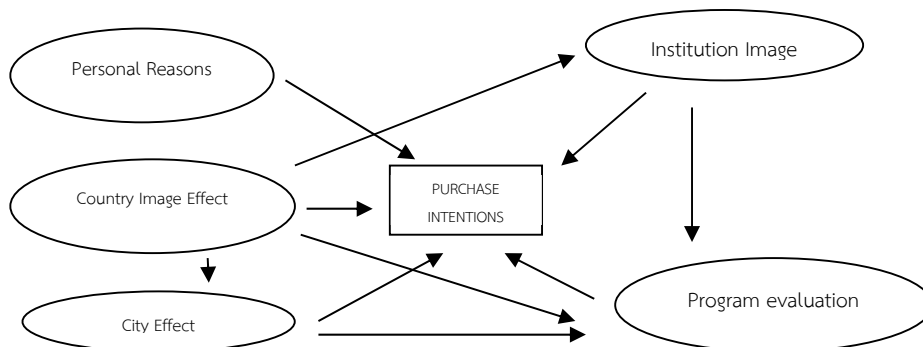
เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การที่มนุษย์จะตัดสินใจทำอะไรจำเป็นต้องค้นหาข้อมูล เพื่อประเมินความเป็นไปได้หรือไม่แล้วจึงตัดสินใจว่าจะทำหรือไม่ทำ โดยวงจรกระบวนการตัดสินใจจะเริ่มจากการมีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการตัดสินใจ มีรายละเอียดข้อมูลเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการเลือกพิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือก ซึ่งการตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆที่เข้ามาเกี่ยวข้อง

Cubillo, Sanchez and Cervino (2006) ได้สร้างรูปแบบกระบวนการตัดสินใจของนักศึกษาที่เลือกศึกษาต่อประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ

1. เหตุผลส่วนบุคคล เป็นปัจจัยที่นักศึกษาเลือกศึกษาต่อตามความชอบและความถนัดของตนเอง โดยยึดหลักที่ว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการ ได้ทำงานในตำแหน่งที่ดีและส่งผลให้ตนเองไปอยู่ในสังคมที่ดีขึ้น
2. ผลกระทบด้านภาพลักษณ์ของประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่เลือกประเทศที่ต้องการศึกษาต่อเป็นอันดับแรกแล้วตามด้วยการเลือกสถาบันที่มีอยู่ในประเทศ
3. ภาพลักษณ์ของเมือง ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเมือง สิ่งอำนวยความสะดวก วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ของเมือง มีอิทธิพลต่อกระบวนการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักศึกษา
4. ภาพลักษณ์ของสถาบัน การเลือกสถาบันศึกษาต่อมีการพิจารณาจากชื่อเสียงทางวิชาการของสถาบัน คุณภาพและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอน ค่าบำรุงการศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกภายในสถาบันการศึกษา ส่วนใหญ่ภาพลักษณ์ของสถาบันเกิดจากการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารของสถาบัน และการบอกต่อของนักศึกษาหรือบัณฑิตที่จบการศึกษา ดังนั้นภาพลักษณ์ที่โดดเด่นของสถาบันการศึกษาจะสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันระหว่างสถาบันการศึกษา ส่งผลให้มีนักศึกษามาศึกษาต่อเพิ่มมากขึ้น
5. หลักสูตร การเลือกหลักสูตรในการศึกษาต่อ นักศึกษามีการเปรียบเทียบกับหลักสูตรต่างๆที่มีให้เลือก โดยประเมินคุณภาพของหลักสูตร การยอมรับของหลักสูตรระดับนานาชาติ วุฒิการศึกษา ความพร้อมของหลักสูตร การกำหนดค่าธรรมเนียมครของหลักสูตร ค่าใช้จ่ายและเงินทุนของนักศึกษา

รูปที่ 1: A Model of international students' preference

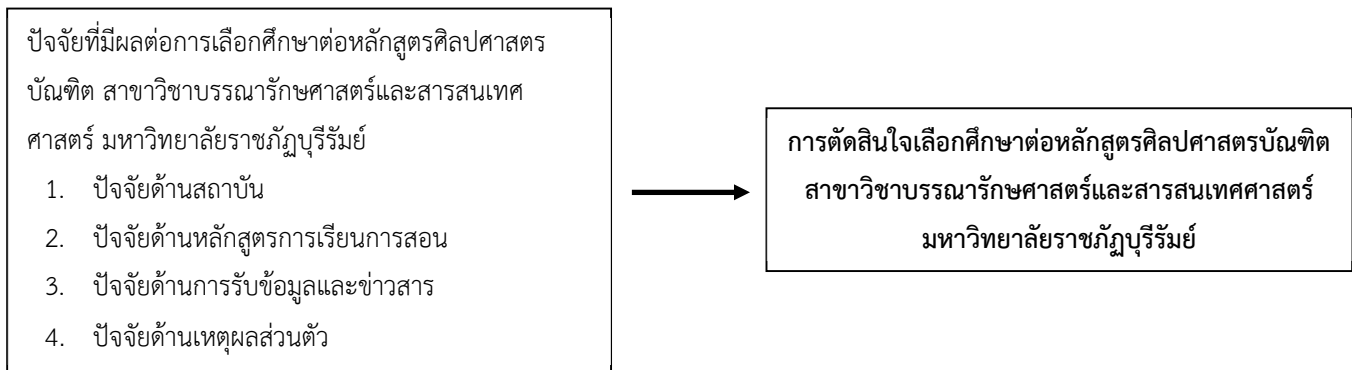
ที่มา : Cubillo, Sanchez and Cervino (2006)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดและทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัย โดยมีการประยุกต์มาจากรูปแบบกระบวนการตัดสินใจของนักศึกษาที่เลือกศึกษาต่อของ Cubillo, Sanchez and Cervino (2006) ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ วารสาร รายงานวิจัยและวิทยานิพนธ์

2. กำหนดกรอบแนวคิดปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากรูปแบบกระบวนการตัดสินใจของนักศึกษาที่เลือกศึกษาต่อของ Cubillo, Sanchez and Cervino (2006)

3. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.1 ประชากร คือ นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 1- 4 ปีการศึกษา 2563 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 85 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2562 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 9 คน และเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 20 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นลักษณะแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วยวุฒิการศึกษาที่สำเร็จก่อนเข้าศึกษา เกรดเฉลี่ยรวมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ภูมิลำเนาของนักศึกษาจังหวัด อาชีพผู้ปกครอง เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ นักศึกษาจะประกอบอาชีพกับหน่วยงานใด หากนักศึกษาเรียนจบได้ทำงานเป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดอยากทำงานที่ห้องสมุดประเภทใด

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิดโดยใช้มาตราวัด

แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ประยุกต์มาจากกรอบแนวคิดการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษา ของ Cubillo Sanchez and Cervino (2006) ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านสถาบัน 2) ปัจจัยด้านหลักสูตร 3) ปัจจัยด้านการรับข้อมูลและข่าวสาร และ ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกศึกษาต่อ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

5.การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่า ร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม สามารถสรุปผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า วุฒิการศึกษาที่สำเร็จก่อนเข้าศึกษาส่วนใหญ่จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิด เป็นร้อยละ 100 เกรดเฉลี่ยรวมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าส่วนใหญ่เกรดเฉลี่ยระหว่าง 2.51- 3.00 คิดเป็น ร้อยละ 39 รองลงมา เกรดเฉลี่ยระหว่าง 3.00 -3.50 คิดเป็นร้อยละ 35 ภูมิลำเนาของนักศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ คิดเป็นร้อยละ 71 อาชีพผู้ปกครองเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 61 เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารเทศ ศาสตร์ นักศึกษาจะประกอบอาชีพกับหน่วยงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 68 หากนักศึกษาเรียนจบได้ทำงานเป็นบรรณารักษ์ ห้องสมุดอยากทำงานเป็นครูห้องสมุดโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 57 รองลงมา คือ บรรณารักษ์ห้องสมุดหน่วยงานรัฐบาล คิด เป็นร้อยละ 17

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารเทศ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ปัจจัยด้านสถาบัน ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านการรับข้อมูล ข่าวสารและปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรแต่ละ ด้าน พบว่า ปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสถาบัน (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.14) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว (ค่าเฉลี่ย 3.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ปัจจัยด้านสถาบัน พบว่า โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่สะดวกในการเดินทาง (ค่าเฉลี่ย 4.63) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีระบบการจัดการเรียนการ สอนที่ดี (ค่าเฉลี่ย 4.36) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีผลงานวิชาการเป็นที่รู้จักทั้งระดับชาติและนานาชาติ (ค่าเฉลี่ย 3.86) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: ปัจจัยด้านสถาบัน

ปัจจัยด้านสถาบัน	\bar{x}	S.D.
1. มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของสังคม	3.90	0.76
2. มีผลงานวิชาการเป็นที่รู้จักทั้งระดับชาติและนานาชาติ	3.86	0.77
3. มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่น่าเข้าศึกษาต่อ	4.24	0.60
4. มีระบบการจัดการเรียนการสอนที่ดี	4.36	0.58
5. มีอาคารเรียนและห้องปฏิบัติการมีความทันสมัย	4.22	0.64
6. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น หอพัก สนามกีฬา สถานพยาบาล เป็นต้น	4.25	0.62
7. มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่สะดวกในการเดินทาง	4.63	0.53
8. มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ใกล้บ้านหรือหอพัก	4.31	0.78
9. ค่าธรรมเนียมการศึกษามีความเหมาะสม	4.19	0.69

2.2 ปัจจัยด้านหลักสูตรการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คณาจารย์ที่มีคุณวุฒิและความรู้และความสามารถตรงตามสาขาวิชา (ค่าเฉลี่ย 4.66) รองลงมาคือ มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ (ค่าเฉลี่ย 4.24) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักสูตรกำลังเป็นที่นิยมของสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.78) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2: ปัจจัยด้านหลักสูตร การเรียนการสอน

ปัจจัยด้านหลักสูตร การเรียนการสอน	\bar{x}	S.D.
1. หลักสูตรมีความน่าสนใจและทันสมัย	4.14	0.70
2. หลักสูตรกำลังเป็นที่นิยมของสังคม	3.78	0.73
3. หลักสูตรตรงความต้องการของตลาดแรงงาน	3.86	0.86
4. หลักสูตรมีโครงสร้างที่เหมาะสมและได้รับรองมาตรฐานทางการศึกษา	4.14	0.70
5. หลักสูตรมีรายวิชาให้เลือกเรียนหลากหลายวิชา	4.11	0.77
6. มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	4.24	0.74
7. หลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอนหลากหลายตามความถนัดและความสนใจ	4.16	0.71
8. คณาจารย์มีคุณวุฒิและความรู้และความสามารถตรงตามสาขาวิชา	4.66	0.55

2.3 ปัจจัยด้านการรับข้อมูลและข่าวสาร พบว่า โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากเว็บไซต์มหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 4.12) รองลงมา คือ ได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากเว็บไซต์หลักสูตร และได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากงาน Open House ของมหาวิทยาลัย (ค่าเฉลี่ย 4.02) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ได้รับการชักชวน/แนะนำจากเพื่อนรุ่นเดียวกัน (ค่าเฉลี่ย 3.41)

ตารางที่ 3: ปัจจัยด้านการรับข้อมูลและข่าวสาร

ปัจจัยด้านการรับข้อมูลและข่าวสาร	\bar{x}	S.D.
1.ได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากเว็บไซต์มหาวิทยาลัย	4.12	0.80
2. ได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากเว็บไซต์หลักสูตร	4.02	0.84
3. ได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากงาน Open House ของมหาวิทยาลัย	4.02	0.95
4. ได้รับการประชาสัมพันธ์จากเอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตร	3.90	0.93
5.ได้รับการแนะนำจากคุณครูที่ปรึกษาจากสถาบันเดิม	3.53	0.98
6.ได้รับการแนะนำจากคุณครูแนะแนวจากสถาบันเดิม	3.57	0.99
7. ได้รับการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัย	3.52	0.96
8. ได้รับการชักชวน/แนะนำจากเพื่อนรุ่นเดียวกัน	3.41	0.97
9.ได้รับการชักชวน/แนะนำจากรุ่นพี่ของหลักสูตร	3.58	0.93
10.ได้รับการชักชวน/แนะนำจากคนรู้จัก	3.47	0.92

2.4 ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว พบว่า โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประทับใจบุคคลที่ประสบความสำเร็จในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯหรือวิชาชีพบรรณารักษ์ (ค่าเฉลี่ย 4.42) รองลงมา คือ มีโอกาสที่จะสามารถเรียนจบ (ค่าเฉลี่ย 4.29) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ไม่มีหลักสูตรอื่นให้เลือกเรียน (ค่าเฉลี่ย 2.64)

ตารางที่ 4: ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว

ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว	\bar{x}	S.D.
1.เลือกเรียนตามความต้องการของตนเองหรือต้องการนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเอง	4.04	0.90
2.เลือกเรียนตามความต้องการของบิดา – มารดาหรือผู้ปกครองที่ต้องการให้นักศึกษาเรียนต่อที่นี่	3.11	0.99
3.หลักสูตรเหมาะสมกับความรู้และความสามารถของตนเอง	3.78	0.88
4. หลักสูตรเหมาะสมกับนิสัยส่วนตัวและความถนัดของตนเอง	3.72	0.89
5.สามารถเลือกประกอบอาชีพได้หลากหลายภายหลังเรียนจบ	4.11	0.86
6.ประทับใจบุคคลที่ประสบความสำเร็จในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ฯหรือวิชาชีพบรรณารักษ์	4.42	0.83
7.นักศึกษามีโอกาสที่จะได้รับคัดเลือกเข้าเลือกศึกษาต่อในหลักสูตร	4.12	0.82
8.นักศึกษามีเพื่อนสนิทที่เลือกเข้าเรียนในหลักสูตรนี้	3.23	0.94
9. มีโอกาสที่จะสามารถเรียนจบ	4.29	0.74
10.ไม่มีหลักสูตรอื่นให้เลือกเรียน	2.64	0.97
11. สอบเข้าเรียนหลักสูตรอื่นไม่ได้	3.10	0.93

การอภิปรายผล

1. ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านสถาบัน มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ในทำเลที่สะดวกในการเดินทาง เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นทางจุดศูนย์กลางของอำเภอเมืองและมีรถโดยสารจากจังหวัดนครราชสีมา มหาสารคาม สุรินทร์ จอดหน้ามหาวิทยาลัยจึงส่งผลให้มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ตั้งอยู่ในทำเลที่สะดวกในการเดินทางมาจากจังหวัดต่างๆ เพื่อมาศึกษาเล่าเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของทรงธรรม ธีระกุลและคณะ (2556) พบว่า สถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยที่สะดวกต่อการเดินทางและเป็นศูนย์กลางในการเดินทางเป็นสิ่งสำคัญมาที่ส่งผลให้นักศึกษาตัดสินใจเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนั้น ซึ่งแตกต่างจาก Yusof et al (2008) และเสาวลักษณ์ เรียงพรมและอรอุมา ลาสุนนท์ (2561) พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย เนื่องจากนักศึกษามีความคาดหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงแล้วจะเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับของบุคคลและสังคม

1.2 ปัจจัยด้านหลักสูตรการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คณาจารย์ที่มีคุณวุฒิและความรู้และความสามารถตรงตามสาขาวิชา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากหลักสูตรมีจำนวนอาจารย์ผู้สอนทั้งหมด 5 คน ประกอบด้วยระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน ระดับปริญญาโท 2 คน และมีตำแหน่งทางวิชาการจำนวน จำนวน 3 คน และมีประสบการณ์ ความเชี่ยวชาญ โดยตรงเกี่ยวกับสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิวิมล แสนเมือง (2554) พบว่า อาจารย์ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ในวิชาชีพของตนเอง มีความเชี่ยวชาญในหลักสูตรที่ตนเองสอนและเนื้อหาวิชาที่สอนเพื่อให้นักศึกษานำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพได้

1.3 ปัจจัยด้านการรับข้อมูลและข่าวสาร โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ได้รับการประชาสัมพันธ์ข้อมูลจากเว็บไซต์มหาวิทยาลัย เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ได้รับรางวัลการจัดอันดับเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ปี 2563 ของ Uni Rank ประเทศออสเตรเลีย จึงส่งผลให้นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าถึงข้อมูลประชาสัมพันธ์หลักสูตรจากเว็บไซต์มหาวิทยาลัยเป็นหลัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรฉาย บุณนาค (2550) พบว่า ปัจจุบันคุณภาพของสื่อและเทคโนโลยีทางการสื่อสารมีประสิทธิภาพมาก ช่วยให้นักศึกษาสามารถค้นหา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และความต้องการ ซึ่งช่วยสนับสนุนความคิดและความเข้าใจที่มีอยู่เดิมแล้ว ทำให้สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

1.4 ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว พบว่า โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ประทับใจบุคคลที่ประสบความสำเร็จในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์หรือวิชาชีพบรรณารักษ์ (ค่าเฉลี่ย 4.42) สอดคล้องกับงานวิจัยของสมใจ หล้านามวงค์ (2552) พบว่า นักศึกษาจะประทับใจผู้ที่ประกอบอาชีพครูตั้งแต่วัยเด็กซึ่งจะเป็นแรงกระตุ้นทำให้นักศึกษาเกิดความต้องการเป็นครู

2. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยครั้งนี้

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1.1 ด้านสถาบัน ทางมหาวิทยาลัยควรจัดทำแผนกลยุทธ์ในระยะยาว โดยเน้นกิจกรรมหรือการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการสร้างภาพลักษณ์ ผลงานทางวิชาการและชื่อเสียง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมเพิ่มมากขึ้น

2.1.2 ด้านหลักสูตร ทางหลักสูตรควรปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของปัจจุบัน และควรมีการลงพื้นที่ไปจัดกิจกรรมตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อให้นักเรียนได้เห็นรูปแบบการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ของหลักสูตร

2.1.3 ด้านการรับข้อมูลและข่าวสาร ทางหลักสูตรควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนของหลักสูตร กิจกรรมต่างๆ ผ่านทางเว็บไซต์หรือช่องทางทางอินเทอร์เน็ต แผ่นพับ การลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์กับทางโรงเรียน

เพื่อให้นักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรได้รับทราบข้อมูลของหลักสูตร เพื่อใช้เป็นองค์ประกอบช่วยในการตัดสินใจเลือกเข้ามาศึกษาต่อ

2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาความต้องการในการเลือกหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี

บทสรุป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาจากนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เพื่อที่จะทราบปัจจัยสำคัญสำหรับการตัดสินใจเลือกมาศึกษาต่อในหลักสูตร ประกอบด้วยปัจจัยด้านสถาบัน ปัจจัยด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ปัจจัยด้านการรับข้อมูลและข่าวสาร และปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว การวิจัยครั้งนี้ผลที่ได้จะช่วยเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผน จัดการศึกษาและปรับปรุงหลักสูตรปีการศึกษา 2564 ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อจูงใจให้นักเรียนเลือกเข้ามาศึกษาต่อในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้จัดทำขึ้นมาเพื่อประกอบการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ขอขอบคุณนักศึกษาชั้นปีที่ 1- 4 ปีการศึกษา 2563 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- ทรงธรรม ชีระกุลและคณะ. (2556). ปัจจัยในการเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ. ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 หน้า 48 -61.
- ศศิวิมล แสนเมือง. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งใจเลือกมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีของนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- สมใจ หล้านามวงศ์. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ. 5 ปี) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เสาวลักษณ์ เรียงพรมและอรอุมา ลาสุนนท์. (2561). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตในจังหวัดมหาสารคามของผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วารสารนานาชาติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 หน้า 105-110.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 -2564). เข้าถึงเมื่อ (29 สิงหาคม 2564) เข้าถึงได้จาก
(<http://www.reo2.moe.go.th/home/index.php/login/2018-10-30-03-59-47/498-12-2560-2564.pdf>)
- อรฉาย บุนนาค. (2550) . ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสาขาวิชาภูมิศาสตร์ของนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- Cubillo, J. M., Sanchez, J., & Cervino, J. (2006). International student’s decision-making process. International Journal of Educational Management. Vol20 No.2. pp 101-115.
- Yusof, M., Ahmad , S., Tajudin , M. and Ravindran , R. (2008). A Study of Factors Influencing the Selection of a Higher Education Institution, Unitar E-Journal.Vol. 4, No. 2, June 2008, pp.27-40 papers/ ED11_garmar.pdf.